

"Cercle des Régates" op 16 april 1846. Dit waren allen oudgedienden van de gewezen Belgische Marine Afdeling. (Franciscus, Alexander CLAEYS werd verkeerdelijk Alexander CLAEYS genoemd in "150 jaar wedstrijdzeilen" op blz. 13 en 49).

Toen de "Cercle des Régates" omgedoopt werd in "Yacht Club d'Ostende" op 5 augustus 1853, woonde François CLAEYS reeds enkele maanden in Antwerpen, waar hij ook overleed op 1 mei 1855.

Zijn zoon, Petrus CLAEYS, werd benoemd tot vaandrig 2de klasse op 1 juni 1833. Hij werd achtereenvolgens bevelhebber van het visserijwachtschip "Mathilde" en directeur van de scheepsjongensschool in 1867.

Op 24 juni 1873 werd hij op rust gesteld.

Zijn dochter huwde de scheepskapitein Franciscus, Josephus BAUGNIET.

BRONNEN

- Bevolkingsdienst van Antwerpen.
- "Les Ancêtres de notre Force Navale" van Louis Leconte.
- "La petite histoire de la Marine Royale Belge" door Henry Devos, verschenen in boek IX van de Marine Academie in 1955.

* Met toelating van de heer OUVRY overgenomen uit het Clubblaadje van de R.Y.C.O.

OOSTENDE TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG (16)

door Aimé SMISSAERT (+)

STAD OOSTENDE

Oostende, 3 november 1914

BEKENDMAKING

1. Heden heb ik het ambt van plaatscommandant van Oostende overgenomen.
2. Diegene die huizen, plaatsen, straten, gedeelten van straten, gronden, enz. betreedt of zoekt te betreden, wier toegang bij middel van schildwachten, of door opschriften, of vlaggen, draad, en door andere middelen verboden is, zonder voorzien te zijn van een toegangsbewijs der commandantuur, zal aangehouden en als spion behandeld worden.
3. Drankhuizen in dewelke na acht uur 's avonds (Duitsche tijd) soldaten gevonden worden, zullen onwederroepelijk en voor goed gesloten worden. De eigenaars zijn verplicht, van voormeld uur af, allen drank te weigeren.
4. Handelaars die den opgelegde geldkoers (1 mark-frank 1,25) niet aannemen, zullen, als eerste maatregel, gestraft worden door het verbod nog handel te drijven.
5. Het is aan alle burgers, zoowel handelaars als bijzonderen, streng verboden op straten, plaatsen, onbebouwde gronden, alsook van uit de huizen, zonder toelating der kommandantuur, lichtteekeningen te nemen.

(get.) SOFFNER,
Fregatten-Kapitein en Plaatskommandant.

Voor gelijkvormig afschrift. - Oostende 4 November 1914.

De Burgemeester
A. LIEBAERT

Donderdag 5 November. -

TWEEENTWINTIGSTE DAG DER BEZETTING

Nog eens mist deze nacht en deze morgen.

Voor ons opstaan krijgen wij slecht, doorslecht nieuws : 350 Belgische soldaten zouden krijgsgevangen zitten in de kerk van Middelkerke, verraden door 3 boeren van Westende, zoo zegt men.

Wij gaan op inlichtingen uit en zien met eigen oogen dat het getal eigenlijk 172 man bedraagt, waaronder 6 officieren, 2 sergeant-majours en 3 sergeanten. Die soldaten werden aangebracht per stoomtram. Drie burgers van Westende : Ch. V..., hovenier, G.D..., bakker en H.D..., bloemist, alle 3 te Westende, zijn er bij.

De krijgsgevangenen en de 3 burgers, omzet door 84 duitsche soldaten, worden naar de groote statie geleid. De bevolking is uiterst slecht gemutst op de 3 Westendenaars : zij beschuldigt hen onze soldaten verraden te hebben.

Volgens hetgene wij kunnen vernemen zouden Belgische soldaten zich weggestoken hebben in hoveniersposten tusschen Middelkerke en het gehucht "de Krokodille". De drie Westendenaars zouden de schuilplaats onzer jongens verraden hebben - en deze zouden per troepjes gevangen zijn genomen en daarna in de kerk van Middelkerke opgesloten.

Wat waar is in die zaak, voor wat het zoogezegd verraad der Westendenaars betreft, zal later wel uitlekken. (Dit verraad bestond nooit !) In oorlogstijd moet men zeer voorzichtig zijn, en moeilijk kan men aannemen dat er, in de hachelijke tijden die wij beleven, menschen, neen onmenschen zouden gevonden worden die hun Vaderland zouden kunnen verraden ! Nog iets dat later zal kunnen opgeklaard worden.

In alle geval, onze 3 Westendenaars vertrekken rond 9 ure, per tram, en omringd van duitschers, Middelkerke waarts op.

Deze morgen trokken tusschen 5 1/4 en 6 1/2 ure verscheidene bevoorradingskarren en 20 wagens van het Rood Kruis den Nieupoort-schensteenweg op.

Rond 8 1/2 ure komt, uit de richting van Dixmuide, een tram vol duitsche gekwetsten aan. Enkele oogenblikken later komen uit die richting, een aantal gekwetsten aan, in 3 rolwagens getrokken door autos.

't Is heden marktdag, duitsche marktdag : nog al wel groenselen boterboerinnen op de Groot Markt. De boter ging 3,20 fr. de kilo, de prijs der groensels was dezelfde gebleven als verleden week.

In stad wemelt het wederom van duitschers. Men mag weer over de brug der Kapellestraat : de schrik zit niet meer onder de platkoppen.

Tusschen 1 1/2 en 2 ure wordt een Ierlander (Engelsch soldaat) binnengebracht.

Rond 2 1/2 ure, komt uit de richting van Dixmuide, een tram vol met gekwetsten aan. Deze gekwetsten (28 zwaar- en 65 lichtgewonden) werden overgevoerd naar de Noorweegsche stallen (Koningin-nelaan) en naar het Krijgshospitaal.

Twee Engelsche vliegtuigen vliegen over de stad, het eerste

rond 2 u. het andere, een kwart uurs nadien. De Duitschers schoten er vruchteloos met geweren en mitraljeuzen op.

Kwart voor 5 ure wordt een Highlander (Schotsch soldaat) krijgsgevangen binnengebracht.

Verders, niets te melden. - 't Schijnt dat de Duitschers meer dan ooit te Oostende vastgeankerd zijn ! Men hoort zelfs, in de verte, geen kanongebulder meer ! De schoone kans, voor de Bondgenoten, gister door te breken, zou vernietigd geworden zijn door het gevangennemen onzer soldaten. Hoe klein hun getal ook was, moet deze tegenslag hun teleurgesteld hebben, want menschen, die hebben kunnen doordringen, weten te vertellen dat de Bondgenoten achteruit getrokken zijn tot in Lombardzyde-dorp.

* * *

Personen die dicht bij de havengeul hebben kunnen naderen, verzekeren dat er geene vlotbrug over de havengeul ligt, maar wel, langs de staketsels twee vlotten. Wat de Duitschers zinnens zijn daarmee te doen, weet de droes !

* * *

Deze avond om 6 ure, hebben de Duitschers, drie villas gelegen tusschen de Villa Osterrieth en het Hôtel Quittmann, op den Zeedijk van Mariakerke, in brand gestoken. Alleen de muren bleven rechtstaan. Die villas staan in den weg van het Duitsche geschut.

Vrijdag 6 november. -

DRIEENTWINTIGSTE DAG DER BEZETTING

Mistige morgen. Van rond 7 ure hoort men geschot al den kant van Middelkerke. Een half uur nadien trekken een paar duizend man Leffinghewaarts op.

Deze morgen vliegen twee vliegmachienen over de stad : een Engelsch rond 9 ure en een Duitsch rond 11 ure.

Rond 3 ure komen aan de statie 2 elektrieke trams, ieder van 4 wagons, uit de richting van Blankenberghe aan. De soldaten die er in zitten, vormen 13 en 26 reken van 4. Wij schreven deze cijfers op om wel aan te duiden hoe erg vele menschen zich bedriegen, wanneer zij oordeelen over de sterkte van een troep soldaten ! 2 volle trams met soldaten, zegt het volk, en seffens denkt men aan duizende en nog duizende platkoppen ! Er is hier voorwaar al van dit onkruid genoeg !

Rond 2 ure vliegt een Engelsch vliegtuig, tamelijk laag, over de stad. De Duitschers schieten er van alle kanten op, doch zonder het te treffen. Tusschen 3 en 3 1/2 ure, een tweede vliegtuig : herhaling van het vruchteloos geschot. Kwart na 4 ure, een 3e vliegtuig : 13 maal wordt er op geschoten, nog eens vruchteloos !

Van 3 tot 4 ure, op de Groote Markt, concert door de mariniers.

Gansch den vooravond, den avond en den nacht, heen en weer geloop en gerij van soldaten en karren !

Te rekenen van heden worden Duitsche paspoorten verleend aan de vluchtelingen van 't binnenland, die terug naar huis willen keeren.

De Duitsche vlag, die aan 't stadhuis waaide, werd tegen den avond binnengehaald.

Deze morgen kwam een dronke duitsche soldaat in de sakristij der kerk van den Vuurtoren. De wacht werd bijgeroepen en hij werd evangelijsch weggebracht.

* * *

ZITTING VAN DEN GEMEENTERAAD.

Om 4 ure hield de Gemeenteraad eene officieuse zitting.

Waren tegenwoordig : M. DE VRIÈRE en dezelfde leden als in de zitting van 24n Oktober, behalve de heer schepen DEVRIESE.

De heer Burgemeester maakt kenbaar dat de duitschers zeer gebelgd zijn omdat, niettegenstaande het reeds 2 maal gedane verbod, de menschen blijven samenscholen op de straat om de aankomst der gekwetsten en krijgsgevangenen alsook de verrichtingen der soldaten gade te slaan. Zij hebben Woensdag maar al te duidelijk gezien dat de Oostendenaars groote vreugde schepten in het alarm der duitschers. Daaraan moet paal en perk gesteld worden : de duitsche overheid is vast besloten geene samenscholingen van meer dan 5 personen meer te dulden en, desgevallend ieder maal 2 of 3 overtreders van het verbod gevangen te nemen. De duitsche overheid vraagt (?) ook dat de stad 3 gijzelaars aanduide, de burgemeester en 2 schepenen of raadsleden, die zouden borg staan voor het stipt naleven van dit verbod.

Na lange bespreking worden de volgende besluiten genomen : de officieren van politie, in uniform, zullen zich bevinden, met 3 of 4 agenten, aan "Petit Paris", aan het "Hôtel des Thermes", en aan andere kruispunten en alle samenscholingen van meer dan 5 personen uiteendrijven. Het policiekorps zal versterkt worden met 15 voorloopige agenten. Een brief wordt opgesteld waarin aan de duitsche overheid wordt kond gedaan dat het Gemeentebestuur niet noodig oordeelt gijzelaars te leveren, daar het alle noodige maatregelen nemen zal om het verbod in kwestie stipt te doen naleven. Men verwacht nu het antwoord der "Kommandantur".

Een ontwerp van plakbrief, door de zorgen van het Gemeentebestuur uit te geven, wordt goedgekeurd, en de zitting enkele minuten na 5 ure geheven.

* * *

Volgende plakbrief, in 't Vlaamsch en in 't Fransch wordt uitgehangen :

STAD OOSTENDE

ZEER BELANGRIJK BERICHT

Op verzoek der militaire overheid heb ik verscheidene keeren reeds aan het publiek het verbod kenbaar gemaakt samenscholingen te vormen op den openbaren weg.

De militaire overheid bevestigt dat dit verbod geenszins nageleefd wordt. Zij laat mij weten dat zij vast besloten is de strengste maatregelen te nemen, zoo tegenover de bevolking als tegenover de leden van den Gemeenteraad die deze vertegenwoordigen.

Desnoods en zonder voorafgaande waarschuwing zal er gebruik gemaakt worden der wapens om de samenscholingen uiteen te drijven.

Ik bezweer dus de bevolking alle redenen van strenge beteugeling te vermijden met nauwgezet de gegevene bevelen na te leven.

Medeburgers,

Wat er ook gebeure, welk ook het voorwerp of het voorval weze

dat uw aandacht wekken zou, blijft niet stil staan.

Vervolgt uwen weg, vermijdt alle welkdanige betooging, weest allen vreedzaam en kalm.

Ons aller zekerheid, ons aller leven zijn op het spel.

Oostende, 6 november 1914.

De Burgemeester
A. LIEBAERT

* * *

Twee Oostendenaars, M. X..., telegraafbediende en M. J..., bureelbediende, werden met den avond opgesloten, naar 't schijnt de eerste om een oud telefoontoestel in zijn huis gehad te hebben, de tweede om na 7 ure op straat te zijn geweest.

Zaterdag 7e November. -

VIERENTWINTIGSTE DAG DER BEZETTING

Om 7 ure herbegint het kanongebulder in de richting van Middelerke en ver t' Zuiden in.

Heden plunderden de platkoppen het hotel Alexandra.

Dr REYNAERTS en zijne twee gezellen (M. X..., telegraafbediende en M. Y..., bureelbediende) werden deze morgen losgelaten.

M. RAICK wordt overgebracht naar het stedelijk gevang der Babylonestraat.

Heden avond, en tot laat in den nacht, was 't eene ware proces-sie van wagens met gekwetsten.

Deze avond werd een der 3 villas, op den Zeedijk van Mariakerke, die Donderdag door de Duitschers in brand werden gestoken, bij middel van dynamiet vernield.

Wat er in onze groote statie omgaat, kan niemand te weet komen. In alle geval, op het glazen dak der statie, zijn, op 2 verschillende plaatsen, groote gedeelten van dit dak in 't wit geschilderd geworden en, daarboven, een groot rood kruis. Zijn de Duitschers bevreesd dat onze Bondgenoten bommen zullen werpen op onze statie, en willen zij deze vrijwaren met den truk te spelen, ze als hospitaal te doen doorgaan ?

Heden heeft de stad hare werklieden betaald met briefjes van 5 frank, uitbetaalbaar ter stedelijke kas te rekenen van 1 Maart 1915.

De Z.E.H. Deken bekomt van de Kommandantur de toelating voor de heeren LEYHAUSEN en VAN VLAENDEREN om naar Brugge meel te gaan koopen.

Zondag 8e November. -

VIJFENTWINTIGSTE DAG DER BEZETTING

Om 7 1/4 ure vliegt een Engelsch vliegtuig over stad.

In de kerken vragen de Eerw. Heeren Pastoors dat het verbod van samscholingen toch goed in acht zou genomen worden.

De mis van 8 ure in de HH. Petrus en Pauluskerk werd gelezen door een Duitsche almoesenier. Nog al wel soldaten. Onder de mis speelde hun muziek en zongen de soldaten kerkliederen, met begelei-

ding van orgel. De almoesenier sprak in 't duitsch tot zijn gute kamaraden.

Om 10 ure heeft in dezelfde kerk de lijkdienst plaats van den Belgischen soldaat Gustaaf CALLEWAERT, 28 jaar oud, geboortig van Eecloo, uit Canada teruggekomen om te strijden voor zijn vaderland, over een veertiental dagen bij Nieupoort erg gewond en Vrijdag in het Hôtel des Thermes aan zijne wonden bezweken.

Rond de noon vliegt eene taube en komt er een auto met vier erg gekwetste duitsche soldaten. Van in den vroegen morgen reeds hoort men kanongebulder in de verte.

Om 11 1/2 ure wordt de duitsche vlag op het stadhuis gehesen.

Bij M. Henri DESMET, Keizerskaai, zijn 4 officieren en 3 soldaten gelogeerd : zijn gebuur, M. LOUF, deurwaarder, heeft hetzelfde getal, ongenooide, gasten.

Deze morgen, om 8 ure, had in de kerk van den H. Antonius (Vuurtoeren) de lijkdienst plaats van Edmond BAUWENS, Woensdag door de duitschers doodgeschoten.

In den namiddag, veel duitschers in stad, wandelend, een sigaar in den mond.

Rond 3 1/4 ure vliegt een Engelsch eendekker over de stad : vruchteloos wordt op hem geschoten.

Deze namiddag waren 9 burgers te dicht genaderd bij de 15 kanons door de Belgen, in de nabijheid van den Steenschen dijk verlaten. 2 duitsche wachten namen ze gevangen; een officier kwam in auto aangereden. Hij schoot in een kattedekkerie en deed de burgers, een voor een, aftasten. Kwam er iets uit hunne zakken dat hem niet aanstond, hij nam het af en slingerde het hun in het gezicht, hen tevens in 't duitsch de grofste scheldwoorden toewerpend ! Eindelijk toch, werden ze, na veel bedreigingen, losgelaten.

Rond 6 ure van den avond werd het kanongebulder, dat wij vanaf 4 ure hadden gehoord, uitnemend hevig. Korte oogenblikken nadien is het wederom alarm bij de duitschers : d'officieren, die bezig met smullen zijn in de Renommée, Langestraat, moesten hun diner in den brand laten; de soldaten, die in de herberg rustig hun glaasje zaten te drinken, werden opgetrommeld..., en allen, rap, rap, op weg in de richting van Middelkerk.

Tamelijk laat in den avond werden 67 karren met gekwetsten binnengebracht.

(wordt vervolgd)

KINDERSTERFTE BINNEN DE VESTINGSTAD OOSTENDE (1864)

door Yvan VAN HYFTE

In de krant "La Flandre maritime - Journal d'Ostende" van 20 oktober 1864 (nr. 87) las ik dat er alarmerende berichten circuleerden over de gezondheid van het plaatselijk garnizoen.

Wat verder "...Il y a eu quelque cas de décès parmi les enfants, mais rien de particulièrement extraordinaire. Cela est dans la nature des choses..."

Maar bij het natrekken van de Burgerlijke Stand vond ik in 22